

וקורא "הינער"! "הינער"! (תרגומות ביידיש). בתו רחולה היתה קוראת לאמא "מורתי" וגם הוא קרא לה כך. "בעלי המקצוע" האלה, רובם ככולם בני עדות המזרח. גם האיכרים לא ידעו עברית ולא דיברו עברית, והילדים, בבית, דיברו יידיש. כך גם ביבנאל, בכפר תבור ובכל מושבות הגליל, דיברו האיכרים יידיש. אבל את מונחי החקלאות קיבלו מהערבים. גַּחְסִידָת-קציר, גַּרְזִידָת - הובלה, והרבה סיפורים ובדיחות נוצרו סביב התערובת יידיש-ערבית.

אנחנו דיברנו עברית, לא היתה לאיכרים ברירה... אפילו הרב והשוחרט לא ידעו עברית ואם דיברו קצת עברית, היה זה בהטעמה אשכנזית. לא זכור לי כיצד דיברו הגרים, דוברי הרוסית, עם האיכרים האחרים. אולי למדו קצת יידיש. דוברבין הזקן דיבר רק רוסית, זאת אני זוכר, אבל הסתדר.

בתיים של האיכרים, כאמור, אחידים בצורתם. שני חדרים, חצר, קיר-חומה סוגר על החצר. התאורה בבית ע"י מנורות נפט. מים מביאים מהמעייין, אם על-ידי בני הבית, או על ידי ערביות תמורת תשלום. הרצפה בבתי האיכרים היתה עשויה אדמה כבושה. את האדמה היו מביאים מהנחל, מערבביכ בסיד שוטחים ומיישרים על תשתית הסלע. במכבש יד עשוי בול עץ גדול היו הערביות כובשות את האדמה. היו שומעים אותן דופקות ודופקות את בול העץ הזה עד שהאדמה הפכה לרצפה מהודקת. רצפה כזו היה צורך לתקן מדי פעם. זמירלי היה המומחה לרצפות אלה.⁶ רצפות של ממש: וזו רק בבתי הפקידות.

כאשר היו מוֹאִיזִים בבוקר את הפרות למרעה היו יוצאות הערביות, נשות החרתים שגרו בחצרות האיכרים, כל אחת עם פחית בידה, ואוספות את הזבל מאחורי הפרוח. י"ל הזבל היו מדביקים קש ויוצרים מעין עוגה, ומדביקים על הקיר לייבוש, לְהִסְקָה לעת החורף.

הטאבון היה מוסק על-ידי קש וזבל. בכל חצר היתה חושה קטנה ובה הטאבון ששימש לאפייה ולבישול. והיו מסיקים את הטאבון בערב והיה בוער לאט לאט כל הלילה וריח העשן על כל הרחוב.

בתי הפקידות נהגו מחימום בתנורים שהיו בנויים בתוך הקיר בין שני חדרים, והוסקו בעצים.⁷ לא זכור לי שהיו תנורים כאלה בבתי האיכרים.